



Programma Straatwaarde(n)

WIST-JE-DAT...

JULI 2021

1. Bij de uitvoering van beleid ten aanzien van de aanpak van georganiseerde drugscriminaliteit in de afgelopen 25 jaar drie grote knelpunten worden ervaren?

Het gaat om knelpunten op het gebied van: 1) organisatieveranderingen en beleidskeuzes bij de politie, 2) kanttekeningen bij de integrale aanpak en 3) financiële opsporing en ontneming. Dit stellen de onderzoekers van het rapport 'Aanpak georganiseerde drugscriminaliteit'¹, Een terugblik op 25 jaar beleid en uitvoering. Zo beschrijven de onderzoekers dat hoewel inmiddels breed wordt onderkend dat de bestrijding van georganiseerde (drugs)criminaliteit een omvattende integrale aanpak vereist, de uitvoering veel inspanning vergt. Terugkerende knelpunten daarin zijn o.a. de juridische mogelijkheden tot uitwisseling van informatie tussen verschillende partners. Ook moet er worden gewaakt voor 'samenwerken om het samenwerken'.

2. Jeugdcriminaliteit al jaren daalt, maar onder meer het aantal jeugdige verdachten bij onder meer drugsmisdrijven met een (kleine) toename in 2019, vooral stabiel blijft sinds 2015?

Dat blijkt uit de Monitor Jeugdcriminaliteit². Het aandeel jeugdigen dat een drugsdelict rapporteert is over de jaren 2015 tot 2020 stabiel. Het aandeel jeugdige verdachten betrokken bij een drugsmisdrijf is stabiel of licht dalend tot 2019, neemt in 2019 toe, en daarna weer in 2020 (het meest recente peiljaar) af.

¹ Abraham, M., Dijk, B. V., Hofstra, D., & Spapens, T. (2021). Aanpak georganiseerde drugscriminaliteit.

² Laan, A.M. van der, M.G.C.J. Beerhuizen & N.C. Boot (Red.) (mei 2021). *Monitor Jeugdcriminaliteit 2020: Ontwikkelingen in de jeugdcriminaliteit in de eerste twee decennia van deze eeuw*. Den Haag: WODC/CBS, 235 pp. <https://repository.wodc.nl/handle/20.500.12832/3058> of <https://www.cbs.nl/nl-nl/publicatie/2021/22/monitor-jeugdcriminaliteit-2020>

Het aandeel strafrechtelijke daders van een drugsdelict onder jeugdigen is stabiel over de tijd, maar neemt in 2019 onder de 16- tot 18-jarigen toe. Drugs- en wapenincidenten met een jeugdige verdachte is bovendien sterk geconcentreerd in een klein aantal buurten. Het aantal incidenten met een jeugdige verdachte van drugs- of wapendelicten in die buurten is in de periode 2015 tot 2020 niet afgenomen ten opzichte van 2010. In 2019 is er sprake van een (lichte) toename van incidenten van drugs- en wapendelicten waarbij jeugdigen als verdachten waren betrokken. Omdat het hier over incidenten en niet over unieke verdachten gaat, is niet duidelijk of dit betekent dat in absolute aantallen er meer drugs- of wapenincidenten met een jeugdige verdachten zijn, of dat de toename het resultaat is van afzonderlijke registratie van delicten in incidenten die eerst tezamen onder één registratie werden geregistreerd.

3. Er vijf manieren kunnen worden onderscheiden ten aanzien van de wijze waarop jongeren terecht komen in de drugsgelateerde criminaliteit?

Dat blijkt uit het onderzoeksrapport '[Dealers in de dop](#)', een kwalitatief onderzoek naar jonge aanwas in de drugscriminaliteit, uitgevoerd door de Politie Eenheid Amsterdam en Midden-Nederland.³ De vijf manieren die zij onderscheidde zijn 1) via het eigen netwerk, 2) criminele familiestructuren, 3) op eigen initiatief, 4) door bedreiging/afpersing en 5) benaderd door een onbekend persoon. De onderzoekers gaan daarnaast onder meer in op hoe je kan signaleren dat jongeren betrokken zijn bij drugscriminaliteit, zoals vermissingen/niet thuis, laat thuis komen, liegen/smoesjes, agressief taalgebruik maar ook meer zichtbare signalen zoals (onduidelijke) verwondingen, dure kleren, meerdere telefoons en veel berichtjes. Ook het regioprogramma Straatwaarde(n) heeft hier een '[signalenleaflet](#)' over geschreven.

4. Bij de aanpak van georganiseerde criminaliteit de grootste uitdaging ligt in het (nog) breder besef op beleidsniveau van het belang van een multidisciplinaire aanpak.

Dit stellen onderzoekers van de '[Procesevaluatie en Actieonderzoek versterking aanpak ondermijnende criminaliteit](#)', waarin de onderzoekers 13 (van de 126) projecten die met ondermijningsgelden vanuit het Rijk vanaf 2019 worden ondersteund evalueren. Ze stellen dat het van belang is dat op landelijk niveau de randvoorwaarden moet worden gecreëerd om in de versterkingsbeweging nog een tandje bij te kunnen zetten. Zo zien ze onder andere dat de basis van de meeste aanpakken relatief smal en daarmee kwetsbaar is. Ook mist in veel projecten een internationaal perspectief. Positief is dat er in Nederland, mede als

³ Nationale Politie, Eenheid Midden-Nederland en Eenheid Amsterdam (2021). Dealers in de dop. Een kwalitatief onderzoek naar jonge aanwas in de drugscriminaliteit.

gevolg van de inspanning van de 126 projecten, meer bewustwording is ontstaan over de ernst van de ondermijnende criminaliteit.

5. Schulden (niet alleen bij jongeren) zowel als *motiefen gevolg* voor ouderschap in de georganiseerde criminaliteit voorkomen?

Dit blijkt uit een literatuuronderzoek in opdracht van de gemeente Rotterdam naar het verband tussen schulden en criminaliteit. De onderzoekers, spraken naast literatuuronderzoek met 43 professionals. Zo komt naar voren dat schulden als motief speelt bij drugsrunners en drugsmokkelaars. Aan de andere kant kan ouderschap ook leiden tot schulden. Zo kan criminaliteit een risicofactor zijn om in de schulden te raken bij aanhouden crimineel gedrag onder jongeren (De Jong, 2017). Door oplopende boetes (waaronder verkeersovertredingen of belediging van ambtenaar) kunnen schulden snel oplopen.

Voor meer achtergrondinfo of de publicaties, mail naar anne.boer@riec-mn.nl of s.adiembaks@riec-mn.nl

